

**MINISTERSTWO TRANSPORTU,
BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ**
Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych

Dot. zdarzenia nr: 35/12

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:

Prowadzący posiedzenie, Z-ca przewodniczącego Komisji:	mgr inż. pil. Andrzej Pussak
Sekretarz Komisji:	mgr Agata Kaczyńska
Członek Komisji:	dr inż. pil. Michał Cichoń
Członek Komisji:	dr inż. pil. Dariusz Frątczak
Członek Komisji:	mgr Tomasz Kuchciński
Członek Komisji:	inż. Tomasz Makowski
Członek Komisji:	dr n. med. Jacek Rożyński

W dniu 28 marca 2012 r., podczas posiedzenia Komisja rozpatrywała przedstawione przez Zakładową Komisję Badania Zdarzeń Lotniczych, SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, wyniki przeprowadzonego badania zdarzenia lotniczego śmigłowca EC 135 P2+ „Eurocopter”, znaki rozpoznawcze SP-HXD, które wydarzyło się w dniu 10 stycznia 2012 r., w Bazie Lublin-Radawiec podczas obsługi serwisowej.

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

W dniu 10 stycznia 2012 roku podczas wykonywania obsługi serwisowej, zgodnie ze zleceniem WO/HXD/001/2012, mechanik SOT Warszawa stwierdził przesunięcie znaczników na dwóch łożyskach wału transmisji Fenestronu oraz podejrzenie nadmiernego luzu na łożyskach.

Działając na podstawie ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696 z zm.), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych przyjęła ustalenia wyżej wymienionego podmiotu i uznała, iż:

Przyczyną powstania luzów na ułożyskowaniu wału napędowego wirnika ogonowego było zużycie eksploatacyjne gumowych tulei amortyzujących.

A także akceptuje następujące **zastosowane środki profilaktyczne:**

Z zaistniałym zdarzeniem zapoznać personel techniczny SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Oraz propozycje zmian systemowych:

Do wykonywanych planowych obsług serwisowych na śmigłowcu EC 135 przez personel techniczny SOT SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe dodatkowo wprowadzić czynności polegające na wizualnym sprawdzaniu przestrzeni wokół wału napędowego śmigła ogonowego, pod kątem braku zanieczyszczeń i ciał obcych oraz oznak (typu przebarwienia lub odkształcenia tulei gumowych) mogących świadczyć o zacieraniu się łożysk.

Ponadto w przypadku podejrzenia powiększenia się luzu promieniowego na łożyskowaniu wału wirnika ogonowego, powyżej dopuszczalnych limitów, mechanik wykonujący obsługę serwisową powinien poinformować Zakładowy Inżyniering o swoich spostrzeżeniach.

W związku z informacją otrzymaną z ECD, dotyczącą fabrycznych oznaczeń na tulejach i obudowach łożysk, które w późniejszej eksploatacji nie mają dla użytkownika zastosowania oraz w związku z przekazaniem stanowiskiem, że obrót tulei względem obudowy, bez innych oznak usterki łożyskowania wału, jest zjawiskiem normalnym, proponuje się usunięcie w trakcie najbliższych obsług serwisowych już naniesionych przez personel Zakładu oznaczeń, na tulejach i obudowach łożysk.

Podpisy Komisji

Przewodniczący posiedzenia, Z-ca przewodniczącego Komisji:
Andrzej Pussak

podpis na oryginale

Sekretarz Komisji: Agata Kaczyńska

podpis na oryginale

Członek Komisji: Michał Cichoń

podpis na oryginale

Członek Komisji: Dariusz Frączak

podpis na oryginale

Członek Komisji: Tomasz Kuchciński

podpis na oryginale

Członek Komisji: Tomasz Makowski

podpis na oryginale

Członek Komisji: Jacek Rożyński

podpis na oryginale